

полягає в тому, щоб прийняти або відхилити цю «рамку». Таким чином, у процес виробництва і споживання суспільної культури одночасно залучені і журналісти і аудиторія. Розвиваючи конструктивістський підхід, Р. Еріксон приходять до висновку, що «новина - це продукт взаємодії журналістів з джерелами новини. Її першоджерело – не є те, що трапляється в реальному світі» [3].

З позицій вчених, фрейми класифікують за багатьма принципами, зокрема за структурою та змістовою наповненістю. Але розглядають фрейм саме як схему, «рамку», що структурує зміст та надає йому того чи іншого сенсу.

Література

1. Морозова Е. Фреймовые структуры знаний в языке и дискурсе [Електронний ресурс]/Е.Морозова//Лінгвістика.http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Nvkhdu/2010_XI/50.pdf

2. Пономарев Н.Ф. Фрейминг медиаповестки дня и типология медиафреймов [Електронний ресурс] / Н. Ф. Пономарев // Российская и зарубежная филология. – <http://rfp.psu.ru/archive/3.2010/ponomarev.pdf>

3. Кольцова Е.Ю. Массовая коммуникация и коммуникативное действие [Електронний ресурс] / Е. Ю. Кольцова // Социологический журнал. – <http://www.socjournal.ru/article/651>

УДК 070 (477) “1970/1972”, “1995/1999” (09)

Мельникова О. С., асистент

ПУБЛІЦИСТИЧНА ТА РЕДАКТОРСЬКА СПАДЩИНА В. ЧОРНОВОЛА У 1970-І ТА 1990-І РР.

Публіцистичну спадщину дисидента, політика, громадського діяча, журналіста і редактора Вячеслава Чорновола умовно можна поділити на декілька періодів: 1) кінець 1950-х –1960-і – період роботи в офіційній радянській пресі; 2) 1970–1972 – створення нелегального часопису «Український вісник» і активна участь в Русі Опору; 3) 1987– 1989 – відновлення нелегального «Українського вісника»; 4) випуск «Українського вісника» як друкованого органу УГС; 5) 1995–1999 – створення та редагування газети з рисами якісної преси «Час/Time». Як в 1970-і, так і в 1990-і рр., починаючи новий проект, редактор В. Чорновіл писав завдання видань, висвітлював актуальні проблеми, що існували на той час в суспільстві. Тому за мету поставимо визначення проблематики творчості публіциста та редактора та тенденції інтеграції рис публіцистичної спадщини періоду 1970-х рр. у 1990-і.

Наприкінці 1969 року В. Чорновіл створив журнал під назвою “Український вісник”, де виступав як засновник, автор, редактор, коректор і видавець. Часопис почав виходити наступного року. У ньому він поєднував публіцистичну й організаторську діяльність. Редакторіві вдалося об’єднати людей для того, щоб повно й достовірно висвітлювати факти та події з українського культурного та суспільно-політичного життя. Принципи видання діяло на правозахисних засадах. Проте були шістдесятники, які виступали проти створення самвидавного журналу: «Хоча варто визнати, що певна частина опозиційно налаштованої інтелігенції, зокрема Іван Світличний та Леоніда Світлична, виступали проти створення повноцінного самвидавного видання, розуміючи, що влада вдасться до широкомасштабних репресій стосовно авторів й упорядників журналу», — пише О. Обертас [1, 174]. Проте українська громадськість потребувала інформації, яку не друкувала або фальсифікувала офіційна радянська преса.

Незважаючи на те, що деякі історики (Ю. Зайцев, О. Бажан) вважають часопис «Український вісник» схожий на російське самвидавне видання «Хроника текущих событий» або інші аналогічні видання російських дисидентів, («Синтаксис», «Вече» тощо), то можна казати про те, що часопис Чорновола мав свою авторську концепцію і значно відрізнявся від інших. Сама ж назва журналу втілювала ідею спадкоємності, виводячи свій родовід від „Літературно-наукового вісника”, що редагували М. Грушевський та І. Франко, та

«Українського вестника» – першого в Україні літературно-наукового та громадсько-політичного щомісячника, що виходив в Харкові протягом 1816—1819 років за редактування Р. Гонорського, Є. Філомафітського й Г. Квітки-Основ'яненка. Власне, в «Українському віснику» В. Чорновола робилися акценти на просвітницьких ідеях, проблемах суспільно-політичного ладу, а структура часопису дещо нагадувала харківський «Український вестник» – відділи науки, історії, критики, літератури, мистецтва, місцевої хроніки, перекладів, закордонних новин продовжили пресові традиції.

У вступному слові, редакторській статті, «Завдання «Українського вісника», яке відкривало усі шість випусків, декларувалося, що видання повинно було подавати об'єктивну інформацію про порушення свободи слова та прав, гарантованих Конституцією СРСР, про судові й позасудові репресії, факти шовінізму й українофобії, становище українських політв'язнів, про акції протесту, [2, 62]. На прикладі арештів В. Мороза, С. Караванського, І. Сокульського майже в кожному «Українському віснику» показано долю політв'язнів, умови в таборах, несправедливість судової системи.

Часопис «Український вісник» не мав періодичності, публікував інформацію за період між випусками. Але можна знайти матеріали, які з'являлися в самвидаві раніше. Тому редактор давав після повідомлення широкий аналітичний коментар від двохсот рядків. Зокрема, це стосується статей «Кампанія проти критика Івана Дзюби» (вип. I), «До історії одного наклепу» (вип. III).

В останньому абзаці «Завданнь» можна зрозуміти, що редактор прямував до вдосконалення якості видання: «Вісник» гарантує безсторонній підхід до інформаційного матеріалу. Про виявлені помилки чи неточності, які в зв'язку з умовами видання неминучі, повідомлятиметься в дальших випусках» [2, 6]. Тому не дивно, що після публікації чиєїсь статті чи заяви редактор уточнював інформацію, подавав більш достовірні, перевірені факти в декількох рядках.

Отже, як матеріали авторів «Українського вісника», так і редактора журналу відносилися більш до аналітичних та публіцистичних жанрів. Твори рясніли образністю за допомогою художніх тропів (порівнянь, епітетів, гіпербол, метафор, метонімії), прийомів художнього зображення й вираження (іронія, паралелізм, уособлення, сарказм, інверсія, еліпс), стилістичних фігур (парадокс, алюзія, евфемізм та інші). Проте не редагувалася стилістика авторських текстів з метою відобразити різносторонню, багату українську мову з її діалектами. Деякі публікації у вигляді листів політв'язнів стилістично виділяються з основної частини матеріалів журналу.

Після арешту 12 січня 1972 року, перебування у таборах і заслання Чорновіл у 1987 році відновив «Український вісник», де декламувалася ідея незалежності та самостійності України. Проте мрія створити опозиційну та впливову газету здійснилася у 1995 році, коли була створена «Час/Time». У першому номері, який вийшов 3 січня цього ж року, в передовиці «У Новий рік – з новим ділом і новим словом!» В. Чорновіл окреслив напрямок видання. Редактор критикував нову владу і висунув ідею про радикальні зміни в суспільному житті, в чому мають грати роль засоби масової інформації. Про необхідність такого видання Чорновіл зазначав: «... ідея українського часопису сучасного стилю, де було б багато інформації, і ще більше свіжого, політичного, економічного, культурологічного аналізу» [3, 19]. Завданням редактор бачив не тільки у прогнозуванні газетою подальших подій в Україні, але й у впливі і дієвості газети на ситуацію в державі. Він бачив пресу справжньою четвертою владою.

У редакторських статтях заголовки були емоційно-насиченими, образними, впливовими, а й журналістські твори в цілому були оригінально написані. В одній з редакторських статей В. Чорновіл ставить перед собою завдання: «У цій щотижневій рубриці маю намір, зовсім не наслідуючи настановчі газетні передовиці колишніх часів, ділитися своїми, може й суб'єктивними, думками про найпекучіші проблеми української дійсності» [3, 20]. В колонці редактора В. Чорновіл давав особисту оцінку подіям або фактам, аналізував політичне життя країни з точки зору лідера національно-демократичного блоку.

В. Чорновіл переходив у площину українського інформаційного простору, як професійний журналіст аналізував пресу, проводив моніторинги газет за конкретний час тощо. На його думку, політика і журналістика мали колосальний вплив на формування свідомості українського суспільства. Так, у статті «Інформаційна експансія: зовнішня і внутрішня загроза української державності», яка була опублікована 23 червня 1998 року у № 44, він розмірковував про перехідний період засобів масової інформації від радянських часів до будування і розвитку незалежної держави України. Адже принципи тоталітарного типу преси залишались в багатьох областях України. Тому В. Чорновіл ставив питання про вплив російськомовної преси на український інформаційний ринок. Як редактор, він звертав увагу на своє видання «Час/Time», ділився проблемами щодо перешкод розповсюдження газети, нездійснення передплат на поштах та приховання газети в кіосках з-за політичних мотивів. В. Чорновіл називав такий процес блокуванням та узурпацією демократичної преси.

Багато статей Чорновола присвячені проекту Конституції України. Адже він не тільки критикував деякі положення, але й публікував свої пропозиції, з якими виступав у Верховній Раді України. Треба зазначити, що його погляди вплинули на написання й прийняття Основного Закону України.

Публікації Чорновола легко та динамічно читаються, тому що вони рясніють влучними епітетами, метафорами, метоніміями, риторичними питаннями, іронією, сатирою, паралелізмами. В середині дев'яностих років минулого сторіччя Чорновіл саркастично розглядав державотворчий процес в країні. Це доводять створені ним образи тодішніх подій в незалежній Україні, зокрема «хисткий український човен», «бюджетний голодомор», «ренесанс ортодоксальних марксистів-ленінців», «гвалтування спікером регламенту», «кривава авантюра». Підсумовуючи загальну тематику редакторських статей, В. Чорновіл розглядав питання про незалежність, державотворення, демократію, партії, зокрема про Рух, націоналізм, українські традиції та свята, владу та корупцію, ЗМІ та свободу слова, українську культуру. Спектр проблематики творів Чорновола у «Час/Time» набагато розширився порівняно з «Українським вісником», враховуючи не тільки історичні передумови, але й професійний досвід та майстерність публіциста.

Література

1. Обертас О. Український самвидав: літературна критика та публіцистика (1960-і – початок 1970-х років) / О.С. Обертас. — К.: Смолоскип, 2010. — 300 с.
2. Чорновіл В. Твори: У 10-ти т. – Т. 3. / В. Чорновіл. – К.: Смолоскип, 2006. – 976 с.: іл.
3. Чорновіл В. Пульс української незалежності: Колонка редактора / В. Чорновіл. – К.: Либідь, 2000. – 624 с.

УДК 811.161.1:070.41(045)

Нетребя М. М., старший преподаватель

ЯЗЫКОВОЕ ОФОРМЛЕНИЕ ЧАСТНООЦЕНОЧНЫХ МОДУСНЫХ КАТЕГОРИЙ В СОВРЕМЕННЫХ ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ

Особенность текстов современных средств массовой коммуникации состоит в том, что в их смысловой структуре субъективные (модусные) смыслы, идущие от говорящего, преобладают над объективными, предметно-логическими. Это соответствует ожиданиям массового адресата. Он ждет от средств массовой коммуникации не просто информацию о «положении дел» в стране и мире, но и интерпретацию такой информации, оценку ее. Усиление субъективности современных публицистических текстов предопределено теми социально-историческими изменениями в жизни общества, которые произошли в последнее время: прежде всего - освобождением от идеологического давления. Автор текста теперь выступает не как проводник определенной господствующей идеологии, а выражает личностную, авторскую позицию тех или иных событий. Однако основная коммуникативная цель авторов – не просто выразить свою позицию, но и наиболее эффективным способом

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
НАУКИ ТА ОСВІТИ**

**Збірник матеріалів
XIV підсумкової науково-практичної конференції
викладачів**

10 січня 2012 року

*За загальною редакцією
члена-кореспондента НАПН України, доктора політичних наук, професора,
К.В. Балабанова*

МАРІУПОЛЬ – 2012

УДК 061.3 (063)
ББК 94.3я 431

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. К.В. Балабанова. –
Маріуполь: МДУ, 2012. – 418 с.

Друкується за ухвалою вченої ради Маріупольського державного університету (протокол № 2 від 30.11.2011)

Редакційна колегія:

Голова – Балабанов К.В., член-кореспондент НАПН України, доктор політичних наук, професор

Члени редколегії: Баймуратов М.О., д.ю.н., проф.; Безчотнікова С.В., д.філол.н., проф.; Брітченко Г.І., д.е.н., проф.; Булатова О.В., к.е.н., проф.; Бушаков В.А., д.філол.н., проф.; Волошин Ю.О., д.ю.н., проф.; Кіндюк Б.В., д.геогр.н., проф.; Косенко Ю.М., к.пед.н., проф.; Ніколенко Л.М., к.ю.н., проф.; Оленіч Т.С., д.філос.н., проф.; Пономарьова І.С., д.і.н., проф.; Почепцов Г.Г., д.філол.н., проф.; Романцов В.М., д.і.н., проф.; Сабадаш Ю.С., д.культурології, проф.; Слющинський Б.В., д.соц.н., проф.; Соколова І.В., д.пед.н., проф.; Яремчук І.Г., д.е.н., проф.

Збірник містить матеріали XIV підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми вищої школи, питання розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, літературознавства і культурології, філології, методики викладання, педагогіки та психології тощо.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та студентам, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

*Редакція не несе відповідальності за авторський стиль праць,
опублікованих у збірнику*

© Маріупольський державний університет

Воєвутко Н.Ю. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛІВ НА КІПРІ У ХХ СТОЛІТТІ: ГЕНЕЗІСНО – ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ.....	230
Івашко О.А. ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАСАД ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	232
Короткова Ю.М. ПІДГОТОВКА БАКАЛАВРІВ-ФІЛОЛОГІВ НА МОВНИХ ВІДДІЛЕННЯХ УНІВЕРСИТЕТІВ ГРЕЦІЇ.....	235
Постоева Л.С. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВИКЛАДАЧІВ НОВОГРЕЦЬКОЇ МОВИ: МЕТОДОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОБЛЕМИ.....	237
Проценко О.Б. ФЕНОМЕН «АКМЕ» ТА УМОВИ ЙОГО ФОРМУВАННЯ У МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	239
Ромашенко В.Є. ІНФОРМАЦІЙНА ДОМІНАНТА РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ: РЕТРОСПЕКЦІЯ І СЬОГОДЕННЯ.....	241

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ЖУРНАЛІСТИКОЗНАВСТВА

Брадов В.В. АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ТЕЛІВІЗІЙНОГО СЕГМЕНТУ МЕДІАРИНКУ УКРАЇНИ.....	245
Вялкова І.О. «ОРИФЛАММА» – ВІСНИК ДОНЕЦЬКОГО РЕРІХОВСЬКОГО ТОВАРИСТВА.....	247
Карпиленко В.А. КЛАСИФІКАЦІЇ ФРЕЙМІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАЛЕЖНО ВІД ТИПУ ЗМК.....	248
Мельникова О.С. ПУБЛІЦИСТИЧНА ТА РЕДАКТОРСЬКА СПАДЩИНА В. ЧОРНОВОЛА У 1970-І ТА 1990-І РР.....	250
Нетреба М.М. ЯЗЫКОВОЕ ОФОРМЛЕНИЕ ЧАСТНООЦЕНОЧНЫХ МОДУСНЫХ КАТЕГОРИЙ В СОВРЕМЕННЫХ ПУБЛИЦИСТИЧЕСКИХ ТЕКСТАХ.....	252
Орехов В.В. ПОЛІТИЧНА МЕТАФОРА В ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ТЕКСТАХ.....	255
Рудницька Г.В. КРИТЕРІЙ ЦІННОСТІ НОВИН У ПРОЦЕСАХ ФІЛЬТРАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПОТОКУ.....	257
Собокар І.І. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У МОВІ ДРУКОВАНИХ ЗМІ.....	259
Ятчук О. М. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТЕОРІЇ МЕДІАКОМУНІКАЦІЇ НІКОЛАСА ЛУМАНА В КОНТЕКСТІ ОСОБЛИВОСТЕЙ СУЧАСНОГО ІНТЕРАКТИВНОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ.....	261

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ

Бойко О.В. НАСТУПНІСТЬ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ЛАНОК ОСВІТИ В КОНТЕКСТІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....	263
Брежнєва О.Г., Щербаківа К.Й. ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ДО ПІЗНАВАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	265
Бухало О.Л. СУТЬ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ У ТРІАДІ «ПЕДАГОГ-ПСИХОЛОГ-ДИТИНА».....	268
Доманова О.О. ВАРІАТИВНІСТЬ ПРОГРАМОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ НОВОГО ТИПУ.....	271
Косенко Ю.М. ПЕДАГОГІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА І СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	273
Сидельникова О.Д. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЦІННІСНОГО САМОПРИЙНЯТТЯ.....	275
Яйленко В.Ф. ДЕОНТОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	278

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Грачова Т.М. ПОЕТИЧНИЙ ДИСКУРС О.ЗАБУЖКО.....	280
--	-----